

5. త్రిభుజాలు

- * మూడు రేఖాఖండాలచే ఏర్పడిన సరళ సంవృత పటాన్ని త్రిభుజం అంటారు
- * ఈ రేఖాఖండాలను “భుజాలు” అంటారు.
- * సరేఖీయాలు కాని మూడు బిందువులచే త్రిభుజం ఏర్పడుతుంది
- * ఒక త్రిభుజం 3 శీర్షాలు, 3 భుజాలు, 3 కోణాలను కలిగివుంటుంది.
- * ఒక త్రిభుజం, అది వుండే సమతలాన్ని మూడ బిందు సమితులుగా (భాగాలు)గా విభజిస్తుంది. అవి
  - i) త్రిభుజ అంతరం
  - ii) త్రిభుజ పై భాగం
  - iii) త్రిభుజ బాహ్యం
- * ఒక త్రిభుజం మరియు దాని అంతరాలను కలిపి త్రిభుజ ప్రాంతం అంటారు.

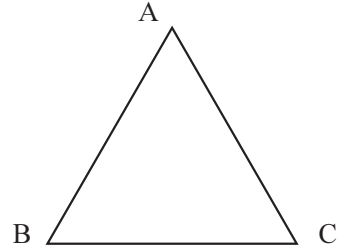
యూక్లిడ్:

- * యూక్లిడ్ ప్రసిద్ధ గ్రీకు తత్వవేత్త మరియు గణిత శాస్త్రవేత్త
- * యూక్లిడ్ తాను వ్రాసిన “ది ఎలిమెంట్స్” అను గ్రంథములో జ్యామితిని ఒక తార్కిక క్రమంలో ప్రవేశ పెట్టాడు (వివరించాడు)
- * యూక్లిడ్ జ్యామితిని “యూక్లిడియన్ జ్యామితి” అంటారు.

- * ఒక త్రిభుజానికి ఆరు ప్రాథమిక భాగాలు (ముఖ్య భాగాలు) ఉంటాయి. అవి 3 భుజాలు మరియు 3 కోణాలు.

త్రిభుజ భాగాలు

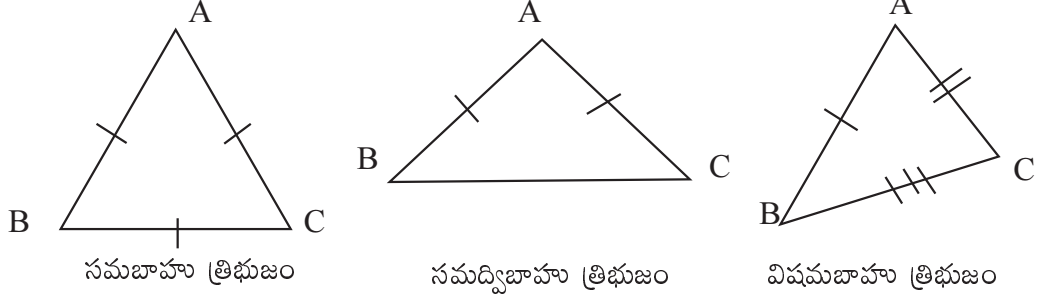
i) 3 శీర్షాలు	AB or c. BC or a. AC or b.
ii) 3 భుజాలు	A, B, C
iii) 3 కోణాలు	$\angle A$ (or) $\angle BAC$ (or) $\angle CAB$ $\angle B$ (or) $\angle ABC$ (or) $\angle CBA$ $\angle C$ (or) $\angle ACB$ (or) $\angle BCA$

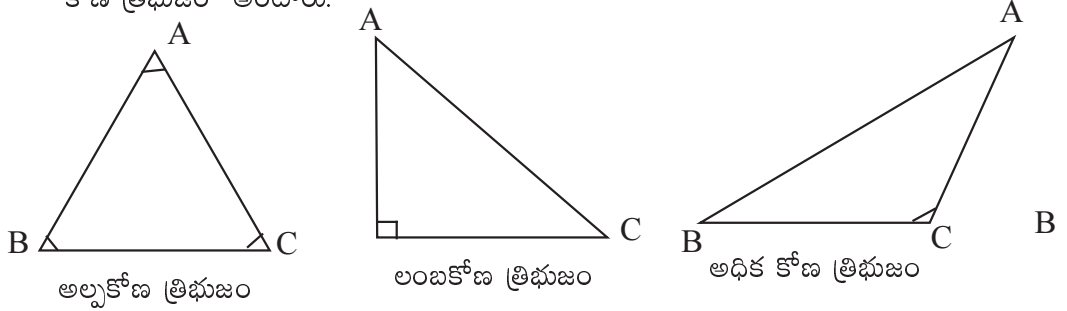
త్రిభుజాల వర్గీకరణ :

- * భుజాల ఆధారంగా త్రిభుజాలు 3 రకాలు అవి,
  - * సమబాహు త్రిభుజం : ఒక త్రిభుజంలోని మూడు భుజాల కొలతలు సమానంగా ఉంటే, ఆ త్రిభుజాన్ని “సమబాహు త్రిభుజం” అంటారు.

- * సమద్విబాహు త్రిభుజం : ఒక త్రిభుజంలోని ఏవేని రెండు భుజాల కొలతలు సమానంగా ఉంటే, ఆ త్రిభుజాన్ని “సమద్విబాహు త్రిభుజం” అంటారు.
- * విషమ బాహు త్రిభుజం : ఒక త్రిభుజంలో ఏ రెండు భుజాల కొలతలు సమానంగా లేనిచో ఆ త్రిభుజాన్ని “విషమ బాహు త్రిభుజం” అంటారు.

- * కోణముల ఆధారముగా త్రిభుజాలు 3 రకాలు అవి
  - * అల్పకోణ త్రిభుజం : ఒక త్రిభుజంలోని అన్ని కోణాలు అల్పకోణాలైనచో, ఆ త్రిభుజాన్ని “అల్పకోణ త్రిభుజం” అంటారు.
  - * లంబకోణ త్రిభుజం : ఒక త్రిభుజంలోని ఒక కోణం లంబకోణమైనచో, ఆ త్రిభుజాన్ని “లంబకోణ త్రిభుజం” అంటారు.
  - * అధిక కోణ త్రిభుజం : ఒక త్రిభుజంలోని ఒక కోణం అధిక కోణమైనచో, ఆ త్రిభుజాన్ని “అధిక కోణ త్రిభుజం” అంటారు.

- * ఒక త్రిభుజంలో ఒకే ఒక అధిక కోణం ఉండటానికి అవకాశం ఉంటుంది.
- * ఒక త్రిభుజంలో ఒకే ఒక లంబకోణం ఉండటానికి అవకాశం ఉంటుంది.
- * ఒక సమ బాహు త్రిభుజంలోని కోణాలు $60^\circ, 60^\circ, 60^\circ$ అనగా అవి 1:1:1 నిష్పత్తిలో ఉంటాయి.
- * ఒక లంబకోణ త్రిభుజంలో, లంబకోణానికి ఎదురుగా ఉండే భుజాన్ని ‘కర్ణము’ అంటారు
- * లంబకోణ త్రిభుజంలో అతి పెద్ద భుజం కర్ణము
- * లంబకోణ సమద్విబాహు త్రిభుజంలోని కోణాలు $45^\circ, 90^\circ, 45^\circ$ అనగా వాటి నిష్పత్తి 1:2:1
- * లంబకోణ సమద్విబాహు త్రిభుజంలో కర్ణము, దాని భుజానికి $\sqrt{2}$ రెట్లు ఉంటుంది
- * ఒక లంబకోణ త్రిభుజంలో మిగిలిన రెండు కోణాల మొత్తం ఒక లంబ కోణం (లేదా) మిగిలిన రెండు కోణాలు పూరకాలు.
- * ఒక సమద్విబాహు త్రిభుజంలోని భూ కోణాలు సమానం

- * ఒక త్రిభుజంలోని ఏ రెండు భుజాల కొలతల మొత్తమైనా, మూడవ భుజం కొలత కంటే ఎక్కువ.
- * ఒక త్రిభుజంలోని ఏ రెండు భుజాల కొలతల భేదమైనా, మూడవ భుజం కొలత కంటే తక్కువ.
- * ఒక త్రిభుజంలో, ఒక శీర్షం నుండి దాని ఎదుటి భుజానికి గీచిన లంబమును ఆ త్రిభుజ “ఉన్నతి” అంటారు.
- * అల్పకోణ త్రిభుజంలోని ఉన్నతి త్రిభుజ అంతరంలో ఉంటుంది.
- * అధికకోణ త్రిభుజంలో ఉన్నతి త్రిభుజ బాహ్యంలో ఉంటుంది.
- * లంబకోణ త్రిభుజంలో ఉన్నతి ఆ త్రిభుజ భుజంతో ఏకీభవించును
- * ఒక త్రిభుజంలో ఉన్నతి ఆ త్రిభుజ ప్రతీ శీర్షము నుండి గీయవచ్చు.
- * ఒక త్రిభుజంలో ఏదైనా శీర్షము నుండి దాని ఎదుటి భుజ మధ్య బిందువును కలిపే రేఖను మధ్యగతము అంటారు.
- * మధ్యగత రేఖ ప్రతి త్రిభుజంలో దాని అంతరంలో ఉంటుంది.
- * త్రిభుజ మధ్యగత రేఖల అనుషక్త బింధువును గురుత్వ కేంద్రము లేదా కేంద్రజానము అంటారు. దానిని (G) అనే అక్షరముతో సూచిస్తారు.
- * గురుత్వకేంద్రము ఆ త్రిభుజ మధ్యగత రేఖను 2:1 నిష్పత్తిలో విభజిస్తుంది.
- * త్రిభుజంలో ఉన్నతుల అనుషక్త బింధువును లంబకేంద్రం అంటారు. దీనిని (O)తో సూచిస్తారు.
- * ఒక త్రిభుజంలోని 3 కోణాల మొత్తం 180° లేదా రెండు లంబకోణాలు.
- * ఒక త్రిభుజంలోని 3 కోణాలు ఒక సరళ కోణాన్ని ఏర్పరుస్తాయి.
- * ఒక త్రిభుజంలో ఏదైనా ఒక భుజాన్ని పొడిగించగా ఏర్పడిన బాహ్యకోణం దాని అంతరాభిముఖ కోణాల మొత్తానికి సమానం.
- * ఒక త్రిభుజంలోని బాహ్యకోణాల మొత్తం 360° , 4 లంబకోణాలు లేదా ఒక సంపూర్ణ కోణము.
- * ఒక త్రిభుజం నిర్మించుటకు 3 స్వతంత్ర కొలతలు కావాలి.
- * ఒక సమబాహు త్రిభుజము నిర్మించుటకు ఒక కొలత (భుజము) అవసరం.
- * ఒక లంబకోణ త్రిభుజం నిర్మించుటకు లంబకోణము కాక మరొక రెండు కొలతలు అవసరం.
- * లంబకోణ సమద్విబాహు త్రిభుజం నిర్మించుటకు ఒక సమాన భుజము కొలత అవసరం
- * మూడు కోణాల కొలతలు మాత్రమే ఇచ్చినప్పుడు త్రిభుజాన్ని నిర్మించలేము.
- * ఏవైనా రెండు పటాలు ఒకే ఆకారము కలిగి ఉంటే వాటిని సరూప పటాలు అంటారు.
- * సరూపానికి గుర్తు '∼'
- * సరూప పటాలకు ఉదాహరణ : రెండు రేఖ ఖండాలు, రెండు వృత్తాలు, రెండు చతురస్రాలు, రెండు సమబాహు త్రిభుజాలు
- * ఒకే ఆకారము, ఒకే పరిమాణము కలిగిన పటాలను సర్వ సమాన పటాలు అంటారు.

- * సర్వసమానానికి గుర్తు ' $\cong$ ' దీనిలో ' $\sim$ ' సమాపము; ' $=$ ' సమానము.
- * రెండు రేఖాఖండములు సర్వ సమానం కావలెనంటే అవి ఒకే పొడవు కలిగి వుండాలి.
- * రెండు వృత్తాలు సర్వసమానం కావలెనంటే అవి ఒకే వ్యాసార్థం కలిగివుండాలి.
- * రెండు చతురస్రాలు సర్వసమానం కావలెనంటే వాటి భుజాల పొడవులు సమానం కావాలి.

సర్వసమానత్వ నియమాలు :

- (1) భుజము - భుజము - భుజము సర్వసమానత్వము (భు.భు.భు) :- రెండు త్రిభుజాలలో ఒక త్రిభుజంలోని మూడు భుజాల కొలతలు వరుసగా రెండవ త్రిభుజంలోని సదృశ్య భుజాల కొలతలకు సమానం అయితే ఆ రెండు త్రిభుజాలు సర్వసమానం
  - (2) భుజము - కోణము - భుజము సర్వసమానత్వము (భు.కో.భు) :- రెండు త్రిభుజాలలో ఒక త్రిభుజంలోని రెండు భుజాలు వాటి మధ్య కోణము వరుసగా రెండవ త్రిభుజంలోని సదృశ్య భుజాలు వాటి మధ్య కోణమునకు సమానం అయితే ఆ రెండు త్రిభుజాలు సర్వసమానం
  - (3) కోణము - భుజము - కోణము సర్వసమానత్వము (కో.భు.కో) :- రెండు త్రిభుజాలలో ఒక త్రిభుజంలోని రెండు కోణాలు వాటి ఉమ్మడి భుజము వరుసగా రెండవ త్రిభుజంలోని సదృశ్య కోణాలు, వాటి ఉమ్మడి భుజమునకు సమానం అయితే ఆ రెండు త్రిభుజాలు సర్వసమానం
  - (4) లంబకోణము - కర్ణము - భుజము సర్వసమానత్వము (లం.క.భు.) :- రెండు లంబకోణ త్రిభుజాలలో ఒక త్రిభుజంలోని కర్ణము, ఒక భుజము వరుసగా రెండవ త్రిభుజంలోని కర్ణము, సదృశ్య భుజానికి సమానం అయితే ఆ రెండు త్రిభుజాలు సర్వసమానం
- * రెండు సర్వసమాన త్రిభుజాలలో సదృశ్యభాగాలు సమానము
  - * CPCT : సర్వసమాన త్రిభుజాలలోని సదృశ్య భాగాలు.
  - * ఒక సమద్విబాహు త్రిభుజంలో సమాన భుజాలకు ఏదురుగా ఉన్న కోణాలు సమానం.
  - * ఒక సమద్విబాహు త్రిభుజంలో సమాన కోణాలకు ఎదురుగా ఉన్న భుజాలు సమానం.
  - * ఏదైనా త్రిభుజంలో పెద్దకోణానికి ఎదురుగా వుండే భుజం పెద్దది.
  - * ఒక త్రిభుజంలోని కోణాలు $1:1:1$ నిష్పత్తిలో ఉన్న వాటికి ఎదురుగా వుండే భుజాలు $1:1:1$ నిష్పత్తిలో ఉండును.
  - * ఒక త్రిభుజంలోని కోణాలు $1:2:3$ నిష్పత్తిలో వున్న వాటికి ఎదురుగా వుండే భుజాలు $1:\sqrt{3}:2$ నిష్పత్తిలో ఉండును.
  - * ఒక త్రిభుజంలోని కోణాలు $1:1:2$ నిష్పత్తిలో వున్న వాటికి ఎదురుగా వుండే భుజాలు $1:1:\sqrt{2}$ నిష్పత్తిలో ఉండును.
  - * సమబాహు త్రిభుజ ఉన్నది దాని భుజానికి $\frac{\sqrt{3}}{2}$ రెట్లు ఉండును.
  - * త్రిభుజంలో లంబ సమద్విఖండన రేఖల మిళిత బిందువును పరివృత్త కేంద్రం అంటారు.
  - * అల్పకోణ త్రిభుజంలో పరివృత్త కేంద్రం త్రిభుజ అంతరంలో ఉంటుంది.

- * అధికకోణ త్రిభుజంలో పరివృత్త కేంద్రం త్రిభుజ బాహ్యంలో ఉంటుంది.
- * లంబకోణ త్రిభుజంలో పరివృత్త కేంద్రం కర్ణము మధ్యబిందువు అవుతుంది.
- * లంబకోణ త్రిభుజంలో పరివృత్త వ్యాసార్థం దాని కర్ణములో సగానికి సమానము
- * త్రిభుజ శీర్షాలన్నింటి గుండాపోవు వృత్తము పరివృత్తము
- * త్రిభుజ శీర్షాలన్నింటికి సమానదూరంలో వుండే బిందువు - పరివృత్త కేంద్రము
- * త్రిభుజ కోణ సమద్విఖండన రేఖల మిశ్రిత బిందువును అంతర వృత్త కేంద్రము అంటారు
- * ప్రతి త్రిభుజం యొక్క అంతర వృత్త కేంద్రం ఆ త్రిభుజ అంతరంలో ఉంటుంది.
- * అంతర వృత్తము త్రిభుజ భుజాలను తాకుతూ పోతుంది.
- * అంతర వృత్త కేంద్రము త్రిభుజ భుజాలకు సమాన దూరంలో ఉంటుంది.
- * సమ బాహు త్రిభుజములో గురుత్వకేంద్రము (G), లంబకేంద్రం (O), పరివృత్త కేంద్రం (S) అంతర వృత్త కేంద్రం (I) ఏకీభవించును.
- * సమద్విభాహు త్రిభుజంలో గురుత్వకేంద్రం, లంబకేంద్రం, పరివృత్త కేంద్రం మరియు అంతర వృత్త కేంద్రాలు సరేఖీయాలు అవుతాయి.,
- * పైథాగరస్ సిద్ధాంతం : ఒక లంబకోణ త్రిభుజంలో కర్ణము మీది వర్గము మిగిలిన రెండు భుజాల వర్గాల మొత్తానికి సమానము.

SOLVED PROBLEMS

1. ప్రక్కపటము నుండి x, y విలువలు కనుగొనండి

సాధన : $AB = AC \implies \angle ABC = \angle ACB = x^\circ$

$\angle ACB$ మరియు $\angle ACD$ లు రేఖీయద్వయాన్ని ఏర్పరుస్తాయి.

$$\therefore \angle ACB + \angle ACD = 180^\circ$$

$$x + y = 180^\circ \dots\dots\dots (1)$$

అదే విధంగా $\angle BAC = 80^\circ$ [శీర్షాభిముఖ కోణాలు]

$$\Delta ACB \text{ లో } \angle ACD = \angle BAC + \angle ABC$$

[త్రిభుజంలో బాహ్యకోణము అంతరాభిముఖ కోణాల మొత్తానికి సమానం]

$$y = 80^\circ + x$$

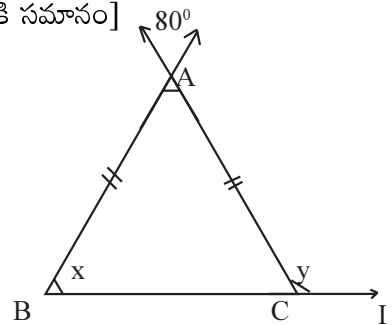
$$y - x = 80^\circ \dots\dots\dots (2)$$

$$(1) + (2) \text{ నుండి}$$

$$x + y = 180^\circ; \quad x + x + 80 = 180; \quad 2x = 100; \quad x = 50$$

$$x + y = 180; \quad 50 + y = 180; \quad y = 130$$

$$\therefore x = 50^\circ; \quad y = 130^\circ$$

2. ఒక త్రిభుజములో బాహ్యకోణము 125° దాని అంతరాభిముఖ కోణాలు 2:3 నిష్పత్తిలో ఉన్న ఆ త్రిభుజ కోణాలను కనుగొనుము.

సాధన : ఒక బాహ్యకోణము = 125°

అంతరాభిముఖ కోణాల నిష్పత్తి = 2:3

అంతరాభిముఖ కోణాలు $2x$ మరియు $3x$ అనుకొనుము

$$\therefore 2x + 3x = 125^\circ$$

$$5x = 125$$

$$2x = 2 \times 25 = 50^\circ$$

$$x = \frac{125}{5} = 25^\circ$$

$$3x = 3 \times 25 = 75^\circ$$

$\therefore$ త్రిభుజ కోణాలు $50^\circ, 75^\circ, 55^\circ$

3. 9మీ మరియు 14 మీ ఎత్తు గల రెండు స్తంభములు భూమిపై ఒకదానికొకటి ఎదురుగా నిలబడి వాటి అడుగు భాగముల మధ్య దూరం 12మీ అయిన వాటి కొనల మధ్యదూరం ఎంత ?

సాధన : పక్క పటము నుండి

ΔAEC ఒక లంబకోణ త్రిభుజము

$AE = 12$; $CE = 5$; $AC = ?$

పైథాగరస్ సిద్ధాంతము ప్రకారము

$$AC^2 = AE^2 + CE^2$$

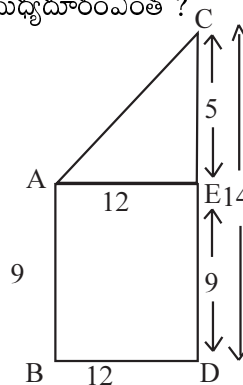
$$AC^2 = 12^2 + 5^2$$

$$AC^2 = 144 + 25$$

$$AC^2 = 169$$

$$AC = \sqrt{169} = 13m$$

$\therefore$ రెండు కొనల మధ్య దూరము = 13m

4. ΔABC లో $AB = 5$ cm మరియు $BC = 4$ cm అయిన CA విలువ ఎంత అగునో తెలుపుము ?

సాధన : $AB + BC > CA$ మరియు $AB - BC < CA$

$$\implies CA < 9 \text{ cm మరియు } CA > 1 \text{ cm}$$

$\therefore$ కావున CA విలువ 1 మరియు 9 ల మధ్య వుండును.

5. 6, 8, 11 కొలతలు లంబకోణ త్రిభుజ భుజాలు అగునా ?

సాధన : పెద్ద భుజము కొలత 11,

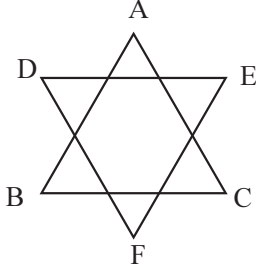
$$11^2 = 121$$

$$\text{మిగిలిన రెండు భుజాల వర్గాల మొత్తము} = 6^2 + 8^2 = 36 + 64 = 100$$

$$121 \neq 100,$$

కావున 6, 8, 11 కొలతలు లంబకోణ త్రిభుజ భుజాలు కావు

6. ప్రక్క పటము నుండి $\angle A + \angle B + \angle C + \angle D + \angle E + \angle F = ?$

సాధన : In $\triangle ABC$, $\angle A + \angle B + \angle C = 180^\circ$

In $\triangle DEF$, $\angle D + \angle E + \angle F = 180^\circ$

$$\therefore \angle A + \angle B + \angle C + \angle D + \angle E + \angle F = 180 + 180 = 360^\circ$$

7. ప్రక్క పటము నుండి x మరియు y విలువలు కనుగొనండి

సాధన: $\angle ABC + \angle CBX = 180^\circ$ (రేఖీయ ద్వయము)

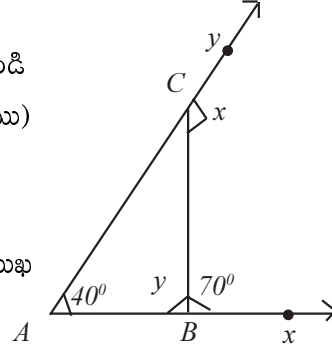
$$70 + y = 180^\circ$$

$$y = 180 - 70 = 110^\circ$$

ఒక త్రిభుజములో బాహ్యకోణము దాని అంతరాభిముఖ కోణాల మొత్తానికి సమానము.

$$\angle BCY = \angle CAB + \angle ABC$$

$$x = 40 + y = 40 + 110 = 150^\circ.$$

8. త్రిభుజము ABC లో D, Eలు AB మరియు AC భుజాలపై బిందువులు మరియు $DE \parallel BC$ అదే విధంగా $\angle B = 30^\circ$ మరియు $\angle A = 40^\circ$ అయిన x, y, z విలువలు కనుగొనండి

సాధన : $\triangle ABC$ లో

$$\angle A = 40^\circ \text{ మరియు } \angle B = 30^\circ$$

$$\angle A + \angle B + \angle C = 180^\circ$$

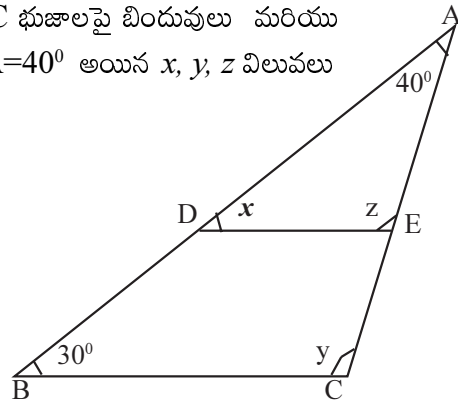
$$\therefore \angle C = 110$$

$$y = 110$$

$DE \parallel BC$ (దత్తాంశం)

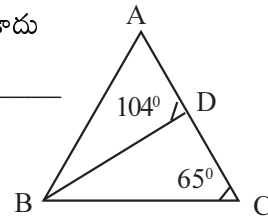
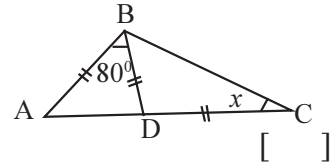
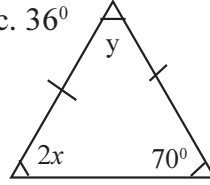
$$z = y = 110^\circ \text{ (సదృశ్య కోణాలు)}$$

$$x = 30^\circ \text{ (సదృశ్య కోణాలు)}$$

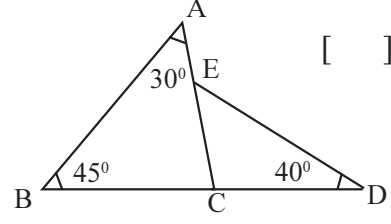
PRACTISE BITS :

1. $\triangle ABC$ లో $\angle A = 50^\circ$, $\angle B = 70^\circ$, $\angle C = 60^\circ$ అయిన భుజాల పొడవులు ఆరోహణ క్రమంలో [ ]
 a. $AB < BC < AC$ b. $BC < AB < AC$ c. $AC < AB < VC$ d. ఏదీకాదు
2. $\triangle ABC$, లో $\angle A = 60^\circ$ మరియు $AB = AC$ అయిన $\triangle ABC$ [ ]
 a. సమద్విభాహ త్రిభుజం   b. లంబకోణ త్రిభుజం
 c. లంబకోణ సమద్విభాహ త్రిభుజం   d. సమబాహ త్రిభుజం
3. ఒక త్రిభుజంలో రెండు కోణాలు వరుసగా 40° మరియు 63° అయిన మూడవ కోణము [ ]
 a. 67° b. 57° c. 87° d. 77°
4. ఈ క్రింది కొలతలలో లంబకోణాన్ని ఏర్పరచలేనిది [ ]
 a. 12 cm, 5 cm, 13 cm   b. 8 cm, 6 cm, 10 cm
 c. 24 cm, 7 cm, 25 cm   d. ఏదీకాదు
5. $\triangle ABC$ లో $AB^2 = BC^2 + AC^2$ అయిన లంబకోణ శీర్షము [ ]
 a. A   b. B   c. C   d. ఏదీకాదు
6. ఒక త్రిభుజం కోణాలు 2:3:10 నిష్పత్తిలో నున్న మిక్కిలి పెద్ద కోణము [ ]
 a. 24° b. 120° c. 36° d. 72°
7. ప్రక్క పటము ఒక సమద్విభాహ త్రిభుజమును సూచించిన $x + y$ విలువ [ ]
 a. 62° b. 70°
 c. 75° d. 83°
8. ప్రక్క పటము నుండి x విలువ ఎంత ? (ADC సరళరేఖ) [ ]
 a. 25° b. 30°
 c. 35° d. 40°
9. $AB = (2x + 20)cm$, $BC = \frac{3y}{5}cm$ మరియు $AC = (3z - 20)cm$ ఇవట
 $x = 20cm$, $y = 100cm$, $z = 40cm$ అయిన $\triangle ABC$ [ ]
 a. సమద్విభాహ త్రిభుజం   b. సమబాహ త్రిభుం
 c. విషమబాహ త్రిభుజం   d. ఏదీకాదు
10. ప్రక్కపటంలో $\angle BAD = 3 \angle DBA$ అయిన $\angle ABC = \underline{\hspace{1cm}}$ [ ]
 a. 76° b. 19°
 c. 42° d. 58°

11. ప్రక్కపటము నుండి $\angle AED$ విలువ

- a. 75° b. 115°
c. 105° d. 100°

12. $\triangle ABC$ త్రిభుజములో $\angle A = 2x - 10^\circ$, $\angle B = x - 10^\circ$, $\angle C = x$ అయిన ఈ క్రింది వానిలో లంబకోణమును సూచించునది. ( )

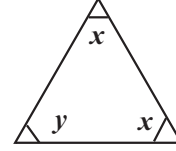
- a. $\angle A$ b. $\angle B$ c. $\angle C$ d. ఏదీకాదు

13. $\triangle ABC$, $\triangle XYZ$ లలో $AB=YZ$, $BC=ZX$, $AC=XY$ అయిన ఈ క్రింది వానిలో ఏది సత్యము ( )

- a. $\angle A = \angle Z$ b. $\angle A = \angle X$ c. $\angle B = \angle X$ d. $\angle C = \angle X$

14. ప్రక్క పటము నుండి x మరియు y ల మధ్య గల సంబంధమును తెలియజేయునది. [ ]

- a. $y = 180 + 2x$ b. $2x = 180 + y$
c. $x = \frac{1}{2}(180 - y)$ d. $x = \frac{1}{2}[180 + y]$

15. ఒక సమద్విభాహ త్రిభుజములో రెండు భుజాలు వరుసగా 3 సెం.మీ మరియు 8 సెం.మీ అయిన మూడవ భుజం కొలత ఎంత ( )

- a. 3 సెం.మీ   b. 8 సెం.మీ
c. 3 సెం.మీ లేదా 8 సెం.మీ   d. ఏదీకాదు

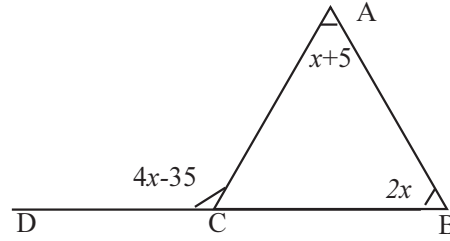
16. $\triangle ABC$ లో $\angle A = 90^\circ$ మరియు $AB=AC$ అయిన $\triangle ABC$ [ ]

- a. సమద్విభాహ త్రిభుజము   b. లంబకోణ త్రిభుజము
c. లంబకోణ సమద్విభాహ త్రిభుజము   d. సమబాహ త్రిభుజము

17. $\angle A = x + 5^\circ$, $\angle B = 2x^\circ$ మరియు

$\angle ACD = 4x - 35^\circ$ అయిన $x =$

- a. 45° b. 50°
c. 40° d. 35°

18. $\triangle ABC$ లో $2\angle A = 3\angle B = 6\angle C$ అయిన అతి చిన్న కోణము విలువ ఎంత? ( )

- a. 90° b. 60° c. 40° d. 30°

19. $\triangle ABC$ లో $\angle A + \angle B = 150^\circ$ మరియు $\angle B + \angle C = 70^\circ$ అయిన $\angle B =$ [ ]

- a. 35° b. 45° c. 55° d. 25°

20. ఒక త్రిభుజములో రెండు భుజాల కొలతలు 6 సెం.మి. మరియు 9 సెం.మి అయిన మూడవ భుజం కొలత ఎంత ? ( )

- a. 3 cm   b. 15 cm   c. 17 cm   d. 10 cm

21. 4 సెం.మి , 4 సెం.మి, $4\sqrt{2}$ సెం.మి కొలతలుగా గల త్రిభుజం [ ]

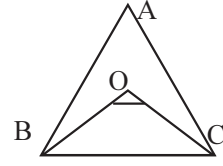
- a. సమద్విబాహు త్రిభుజం   b. లంబకోణ త్రిభుజం
c. లంబకోణ సమద్విబాహు త్రిభుజం   d. సమబాహు త్రిభుజం

22. లంబకోణ సమద్విబాహు త్రిభుజంలో ఒక సమాన భుజం కొలత $\sqrt{2}$ సెం.మి అయిన దాని చుట్టుకొలత ఎంత ? [ ]

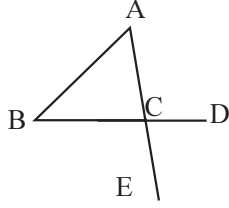
- a. $2(1+\sqrt{2})$ b. $4+\sqrt{2}$ c. $4+2\sqrt{2}$ d. $2+\sqrt{2}$

23. $\triangle ABC$ లో $\angle B$ మరియు $\angle C$ యొక్క కోణ సమద్వి భండన రేఖలు O వద్ద ఖండించుకొంటున్నాయి. $\angle A=60^\circ$ అయిన $\angle BOC$ [ ]

- a. 60° b. 120°
c. 100° d. 80°

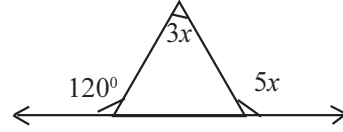
24. ప్రక్క పటములో

- $\angle A=72^\circ$, మరియు $\angle B=50^\circ$, అయిన $\angle DCE=$ [ ]
a. 72° b. 50°
c. 58° d. 48°

25. ప్రక్క పటము నుండి x విలువ [ ]

- a. 20   b. 30
c. 40   d. 25

26. ఒక త్రిభుజములోని బాహ్యకోణాలు వరుసగా $(2x+10)^\circ, (3x+5)^\circ$ మరియు

$(2x+40)^\circ$ అయిన x= [ ]

- a. 45   b. 35   c. 25   d. 55

27. ఈ క్రింది వానిలో త్రిభుజము ఏర్పరచగల కొలతలు [ ]

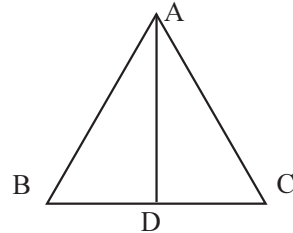
- a. 8, 4, 20   b. 9, 17, 25   c. 11, 16, 28   d. None of these

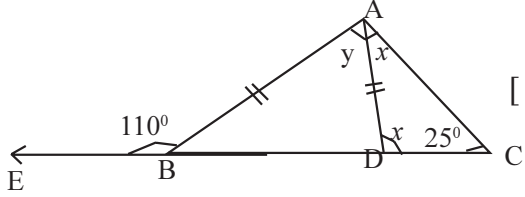
28. ఎల్లప్పుడూ త్రిభుజ అంతరంలో వుండే బిందువులు [ ]

- a. లంబకేంద్రము మరియు అంతర వృత్త కేంద్రము
b. అంతర వృత్త కేంద్రము మరియు పరివృత్త కేంద్రము
c. గురుత్వ కేంద్రము మరియు లంబకేంద్రము   d. గురుత్వ కేంద్రము మరియు అంతర వృత్త కేంద్రము

29. $\angle BAD = \angle CAD$ మరియు $\angle ADB = \angle ADC$ అయిన $\triangle ADB \cong \triangle ADC$ లు ఏ నియమము ప్రకారము సర్వసమానాలు ( )

- a. SAS   b. ASA
c. RHS   d. SSS

30. ఒక త్రిభుజం కలిగివుండేవి [ ]
 a. ఖచ్చితంగా రెండు అల్పకోణాలు b. ఖచ్చితంగా ఒక అల్పకోణం
 c. కనీసం రెండు అల్పకోణాలు d. ఖచ్చితంగా రెండు అధిక కోణాలు
31. $\triangle ABC$ త్రిభుజంలో $\angle A = \angle B + \angle C$ మరియు $\angle A = 3x$ అయిన $x =$ [ ]
 a. 30° b. 60° c. 90° d. 45°
32. $\triangle ABC$ త్రిభుజములో ఈ క్రింది వానిలో ఏది సత్యము [ ]
 a. $AB - BC > CA$ b. $AB + BC < CA$ c. $AB - BC < CA$ d. $AB + CA < BC$
33. త్రిభుజ శీర్షాలకు సమాన దూరంలో వుండే బిందువు [ ]
 a. అంతర వృత్త కేంద్రము b. లంబ కేంద్రము
 c. గురుత్వ కేంద్రం d. పరివృత్త కేంద్రము
34. $\triangle ABC$ లో $AB = AC$ మరియు $AD \perp BC$? అయితే, ఏ నియమం ప్రకారం $\triangle ADB$ మరియు $\triangle ADC$ లు సర్వసమానాలు [ ]
 a. భు.కో.భు b. భు.భు.భు c. లం.క.భు d. కో.కో.కో
35. ఒక త్రిభుజంలోని అన్ని భుజాలను రెట్టింపు చేసిన దాని వైశాల్యములో మార్పు [ ]
 a. మార్పు ఉండదు b. 2 రెట్లు అగును
 c. 3 రెట్లు అగును d. 4 రెట్లు అగును
36. ప్రక్క పటము నుండి $\angle Z =$ [ ]
 a. 40° b. 110°
 c. 45° d. 90°
-
137. ఒక త్రిభుజాన్ని నిర్మించడానికి కావలసిన స్వతంత్ర కొలతల సంఖ్య [ ]
 a. 3 b. 4 c. 2 d. 1
38. $\triangle ABC$ లో $AB = AC$ మరియు $\angle A = 50^\circ$ అయి [ ]
 a. 60° b. 65° c. 70° d. 75°
39. $\triangle ABC \cong \triangle PQR$ మరియు $\angle B = x + 15^\circ$, $\angle Q = 70^\circ$, $\angle C = 5y + 10^\circ$ మరియు $\angle R = 35^\circ$ కో.భు.కో నిమయం ప్రకారము సర్వసమానాలు అయిన x, y విలువలు [ ]
 a. $60^\circ, 5^\circ$ b. $55^\circ, 5^\circ$ c. $50^\circ, 5^\circ$ d. $45^\circ, 15^\circ$
40. ఒక త్రిభుజములోని మూడు కోణాలు వరుసగా 1:2:3 నిష్పత్తిలో నున్న వాటి కెదురుగా వుండో భుజాల నిష్పత్తి [ ]
 a. 1:2:3 b. 1:1:2 c. $1:\sqrt{3}:2$ d. $1:\sqrt{2}:\sqrt{3}$

41. ఒక త్రిభుజములోని మూడు కోణాలు 1:2:1 నిష్పత్తిలో వున్న మిక్కిలి పెద్ద కోణం ( )
 a. 45^0 b. 90^0 c. 60^0 d. 120^0
42. ΔABC లంబకోణ సమద్విబాహు త్రిభుజంలో C వద్ద లంబకోణం కలదు మరియు $AC=5$ సెం.మీ అయిన $AB=$
 a. 2.5 సెం.మీ b. $5\sqrt{2}$ సెం.మీ c. 10 సెం.మీ d. 5 సెం.మీ
43. ఒక త్రిభుజములోని కోణాలు వరుసగా $(2x-5)^0, \left(3x-\frac{1}{2}\right)^0$ మరియు $\left(30-\frac{x}{2}\right)^0$ అయిన x విలువ [ ]
 a. $\frac{311}{9}$ b. $\frac{309}{11}$ c. $\frac{310}{9}$ d. $\frac{301}{9}$
44. ప్రక్క పటము నుండి x విలువ [ ]
 a. 130^0 b. 80^0
 c. 95^0 d. 85^0
45. ఒక లంబకోణ త్రిభుజంలో ఒక కోణం 35^0 అయిన రెండవ కోణం కొలత [ ]
 a. 65^0 b. 55^0 c. 45^0 d. 30^0

* * *

ਉਧੁਜਾਲ

KEY

1	B
2	D
3	D
4	D
5	C
6	B
7	C
8	A
9	A
10	D
11	C
12	A
13	D
14	C
15	B
16	C
17	C
18	D
19	B
20	D

21	C
22	A
23	B
24	C
25	B
26	A
27	D
28	D
29	B
30	C
31	A
32	C
33	D
34	C
35	D
36	C
37	A
38	B
39	B
40	C
41	B
42	B
43	A
44	A
45	B